

Aan: Dagelijks Bestuur GR Sociaal
Van: Gert Jan Bosland
Datum: 16 november 2022
Onderwerp: werking kostenverdeelsleutel en
 versnelde ingroei

Inleiding

De Drechtsteden gemeenten hebben eind 2021 gekozen voor een nieuwe set van kostenverdeelsleutels en een ingroeiperiode van 4 jaar, beginnend in 2023. De nieuwe set was nodig, omdat de bestaande set van kostenverdeelsleutels door wijzigingen in het gemeentefonds niet langer onderhouden kan worden. Daarnaast hadden gemeenten de wens om een deel van de kosten op basis van andere principes te verdelen.

De ingroei naar de nieuwe verdeelsleutel is in de huidige begroting op zo'n wijze verwerkt dat de ingroei ook doorwerkt in begrotingswijzigingen. Dat betekent dat gemeenten de komende jaren meebetalen aan nieuw maatwerk van andere gemeenten. Dat is niet noodzakelijk. Hieronder wordt een alternatieve werkwijze beschreven en het verschil met de huidige werkwijze toegelicht.

De alternatieve werkwijze verandert niets aan de overeengekomen verdeelsleutels. Het enige effect is dat begrotingswijzigingen direct volledig volgens de nieuwe sleutels worden verdeeld.

Aan het einde van deze notitie wordt op verzoek ingegaan op de mogelijkheid van versnelde ingroei.

Verwerking kostenverdeelsleutels in begroting

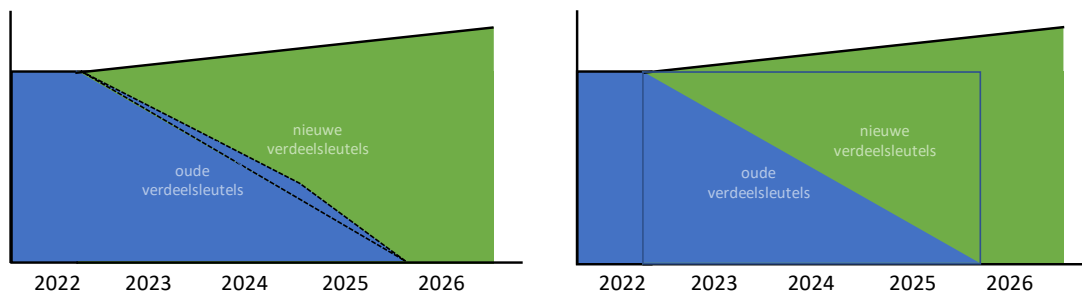
De alternatieve werkwijze is gebaseerd op een ongewijzigde begroting 2022. De ingroeibedragen per gemeente worden dan vastgesteld in lijn met het eindrapport dat als basis voor de besluitvorming diende. De begroting wordt dan vanaf 2023 volledig opgesteld op basis van de nieuwe verdeelsleutels en de vastgestelde ingroeibedragen hoeven alleen verwerkt te worden in de uiteindelijke gemeentelijke bijdragen. Dat heeft als belangrijke voordelen:

- dat administratieve lasten minimaal zijn, omdat alleen de nieuwe set van sleutels onderhouden hoeft te worden.
- dat beleidswijzigingen van gemeenten voor lokaal maatwerk vanaf 2023 direct doorwerken naar de betreffende gemeenten. Dat sluit ook geheel aan op een belangrijk uitgangspunt bij de vorming van de nieuwe GR Sociaal.

Dat betekent dus ook dat de nu voorgestelde wijzigingen als gevolg van de herijking van het minimabeleid direct voor 100% doorwerken naar de betreffende gemeenten.

In werkelijkheid is de begroting nu opgesteld door de kosten van de totale dienstverlening voor 2023 voor 75% te verdelen op basis van de bestaande set van kostenverdeelsleutels ('oud') en voor 25% op basis van de nieuwe set van kostenverdeelsleutels ('nieuw'). In 2024 wijzigt die verhouding in 50% / 50% etc. Het effect daarvan is dat alle gemeenten in de komende jaren nog bijdragen aan elkaars nieuwe maatwerkdiensten, waaronder het herijkte minimabeleid.

Het verschil wordt in onderstaande figuren verduidelijkt, waarbij is uitgegaan van een groeiende begrotingsomvang.

De linker grafiek laat de nu toegepaste ingroei zien, waarbij ook nieuwe dienstverlening deels nog via oude sleutels wordt verdeeld. De rechter grafiek laat de geadviseerde ingroei zien, waarbij het zwarte vierkant de begrotingsomvang van 2022 weergeeft. Het verschil tussen beide figuren is in de linker figuur met een zwarte stippellijn weergegeven.

In de tabel hieronder is de gefixeerde ingroeibijdrage opgenomen die bij de alternatieve werkwijze kan worden gebruikt. De werkwijze wordt dan als volgt:

- Als de begroting direct voor 100% op de nieuwe sleutels wordt gebaseerd, gaan de gemeenten Dordrecht, Papendrecht en Zwijndrecht minder betalen. Om dat effect te dempen, **betalen** zij nog drie jaar een ingroeibijdrage, waarvan de omvang in de tijd afneemt.
- De andere gemeenten gaan bij toepassing van de nieuwe verdeelsleutels meer betalen. Om dat effect te dempen, **ontvangen** zij nog drie jaar een ingroeibijdrage.

Ingroeibijdrage	2022	2023	2024	2025	2026
Alblasserdam	€ -55.596	€ -37.064	€ -18.532	€ -	-
Dordrecht	€ 735.014	€ 490.010	€ 245.005	€ -	-
Hardinxveld-Giessendam	€ -323.646	€ -215.764	€ -107.882	€ -	-
Hendrik-Ido-Ambacht	€ -202.991	€ -135.327	€ -67.664	€ -	-
Papendrecht	€ 19.792	€ 13.195	€ 6.597	€ -	-
Sliedrecht	€ -183.644	€ -122.430	€ -61.215	€ -	-
Zwijndrecht	€ 11.068	€ 7.379	€ 3.689	€ -	-
Totaal	€ -	€ -	€ -	-	-

De voorgestelde werkwijze is geheel identiek aan de werking van het gemeentefonds bij de recente herijking: de circulaires zijn vanaf uitkeringsjaar 2023 volledig gebaseerd op de nieuwe verdeling, de ingroeibijdrage heet daar een suppletie-uitkering en is berekend op het niveau 2022 en nieuwe uitkeringen worden direct voor 100% verdeeld via de nieuwe verdeling. Voorbeelden daarvan zijn aanvullende bijdragen voor asiel (inburgering) en die voor Jeugdzorg (na vaststelling van de Hervormingsagenda).

Versnelde ingroei

Door de verkoop van de aandelen Eneco en een ruimer accres in het gemeentefonds, is vanuit gemeenten de vraag gesteld of er mogelijkheden zijn om versneld in te groeien. Vanuit de hierboven beschreven werkwijze is dit eenvoudig te kwantificeren:

Ingroeibijdrage	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
Alblasserdam	€ -55.596	€ -37.064	€ -18.532	€ -	€ -	€ -111.192
Dordrecht	€ 735.014	€ 490.010	€ 245.005	€ -	€ -	€ 1.470.029
Hardinxveld-Giessendam	€ -323.646	€ -215.764	€ -107.882	€ -	€ -	€ -647.291
Hendrik-Ido-Ambacht	€ -202.991	€ -135.327	€ -67.664	€ -	€ -	€ -405.981
Papendrecht	€ 19.792	€ 13.195	€ 6.597	€ -	€ -	€ 39.585
Sliedrecht	€ -183.644	€ -122.430	€ -61.215	€ -	€ -	€ -367.289
Zwijndrecht	€ 11.068	€ 7.379	€ 3.689	€ -	€ -	€ 22.136
Totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Als Dordrecht, Papendrecht en Zwijndrecht hun ingroeibijdrage voor de komende jaren in één keer afdragen, kan aan de andere gemeenten de ingroeibijdrage in één keer worden uitgekeerd. Zij kunnen die dan desgewenst zelf als voorziening opnemen en in de betreffende jaren laten vrijvallen.

De begroting van de GR Sociaal kan vanaf dat moment volledig worden gebaseerd op de nieuwe verdeelsleutels, zonder enige verwerking van oude verdeelsleutels of ingroeibijdragen.